СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 207. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 5. вересня, 1929. VOL. XXXVII. No. 207. Jersey City, N. J., Thursday, September 5, 1929. THREE CENTS.

ЗБИРАЄТЬСЯ БУРЯ НАД ТАРИФОЮ

ПРОҐРЕСИВНІ СЕНАТОРИ ВИСТУПЛЯТЬ ПРОТИ ПРОЄКТУ.

ВАШИНҐТОН, 4. вересня. — Девятьох проґресивних послів зібралося тут вчора на конференцію, щоби виробити плян боротьби проти проєкту тарифового закона, який подає тарифова комісія.

На конференції був теж сенатор Бора, хоча його вважають прихильником теперішнього уряду.

Проґресивні сенатори постановили протестувати проти проєкту головно в імя інтересів фармерів.

СТАНОВИЩЕ ВАШИНҐТОНУ СУПРОТИ ПРОМОВИ МЕК ДОНАЛДА.

„МЕК ДОНАЛД ПОСПІШИВСЯ, ДО УГОДИ ЩЕ ДАЛЕКО".

ВАШИНҐТОН, 4. вересня. — Високі американські урядники заявляють з нагоди промови анґлійського премієра Мек Доналда, що Мек Доналд занадто поспішився зі заявою, що все вже полагоджене та що міжнародна угода в справі обмеження морських зоружень уже скоро буде заключена.

Американські урядники кажуть, що Америка й Анґлія ще мають відбути неодну конференцію, заки справа буде на стільки підготована, що буде можна скликати конференцію з виглядами на успіх.

Рівночасно з тим сенатор Гейл, голова сенатового комітету для морських справ, заявляє, що на його думку уряд повинен не здержувати будови нових 15 кружляків.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК НЮЙОРСЬКИХ КРАВЦІВ.

7,000 РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ПОКИДАЄ ПРАЦЮ.

НЮ ЙОРК, 4. вересня. — Міжнародна Юнія Робітників Жіночої Одежі зарядила, що нині в 10 годині рано мають робітники, заняті при вишиванню одежі, покинути роботу та вийти на страйк, щоби в сей спосіб добитися признання домагань юнії.

Юнія домагається: 1) піднесення робітничої заплати о 20 процент; 2) обниження робітничого тижня з 42 годин праці на 40 годин; 3) визначення найнижчого зарібку на 48 долярів у тиждень; 4) знесення „светшап"; 5) створення спільних комітетів для розсуджування будучих непорозумінь.

На страйк, як сподіється юнія, вийде до 7,000 робітників.

ҐАСТОНСЬКИЙ ПРОЦЕС.

ШАРЛОТ (Норт Каролайна), 4. вересня. — Вчора вичерпано вже другу лісту кандидатів на присяжних суддів, яка складалася з 500 членів, та приступлено до третої лісти, що має теж 500 імен.

Стейтови лишилося право відкинути ще тільки 10 кандидатів, а обжалованим 62.

ДЛЯ ЖИДІВ-КОМУНІСТІВ ВАЖНІШИЙ НАЦІОНАЛІЗМ НІЖ КОМУНІЗМ.

НЮ ЙОРК, 4. вересня. — Вістка про боротьбу між Арабами й Жидами в Палестині викликала серед жидівських комуністів завзяту гризню.

Жидівська комуністична ґазета „Фрайгайт" подавала спершу всі вістки з Палестини, походячі з жидівських жерел, які представляли події як погром Жидів Арабами. По кількох днях, однак, у „Фрайгайт" появилася стаття, яка остро скритикувала се становище. Передовиця заявила, що писачі новинок і телеґрам, замісць розглядати події з клясового становища, далися звести жидівським буржуазним крикунам. „Фрайгайт" писала, що в Палестині нема ніяких жидівських погромів, а тільки Араби повстали проти анґлійського імперіялізму, що злучився з жидівським буржуазним націоналізмом соціялістів. „Фрайгайт" писала, що в Палестині визискувачами робітників являються Анґлійці й протеґовані ними Жиди, та що Араби тим самим являються „червоними революціонерами", які борються проти клясового й імперіялістичного визиску.

Сей зворот у ґазеті „Фрайгайт" викликав революцію і в ґазеті і в жидівських комуністичних колах. Наперед з редакції ґазети виступило 4 визначних редакторів, а між ними й А. Рейзин, котрого підчас недавних відвідин у Росії витав усюди большевицький уряд, даючи йому бенкети, висилаючи відділи жовнірів витати його на двірцях, тощо. Відтак до инших жидівських ґазет стали зявлятися сотками жидівські комуністи, складаючи свої партійні картки, заявляючи тим самим, що вони виступають з жидівської камуністичної партії.

Щоби здержати загальну дезерцію комуністів у націоналістичні табори, американські комуністи закликають у своїх орґанах Жидів заняти клясове становище та величати Арабів як червоних революціонерів, що повстали проти британського імперіялізму й жидівського шовінізму.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ПРО ЦЕРКОВНІ ВІДПРАВИ.

МЕКСИКО, 4. вересня. — Мексиканське міністерство внутрішних справ видало розпорядок до всіх стейтових ґубернаторів, стейтових леґіслятур і місцевих урядів, у якім приказується їм усім держатись у віроісповідних справах приписів, виданих федеральним урядом.

Розпорядок каже, що визначувати церкви для богослуження має право виключно федеральний уряд. Сей уряд має право визначувати, скільки й котрі священики будуть відправляти в кождій церкві.

ПІДПАЛИЛА СИРОТИНЕЦЬ, СПАЛИЛА 8 ДІТЕЙ.

МЕМФИС (Тенесі), 4. вересня. — 15-літна Муринка Ровзбод Анктон призналася перед судом, що вона минулої неділі підпалила сиротинець для Муринів, викликуючи сим способом пожар, котрого жертвою впало 8 муринських дітей.

Як мотив свого вчинку дівчина заявила: „Я збожеволіла, бо вони мене били". Вона кинула сірники до збірників сміття. Коли один пожар погашено, вона кинула сірники до двох инших, у противних частинах будинку.

Між тими, що ратували сироти з нараженнем власного життя, була й сама палійка.

ЗГОРІЛИ З ЛІТАКОМ.

У Вестерлі, Р. Ай., упав і згорів літак, на якому було дві жінки пасажирки й летун. Коли лише піднявся літак в повітря, летун побачив, що його мотор працює недобре. Він почав осідати на землю, але мотор зовсім спинився й літак упав на землю. При зударенню об землю на ньому загорілася бензина. Летун, хоч ушкоджений, врятувався, але обидві пасажирки згоріли разом з літаком.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ДАЄ ПРАВНУ ОХОРОНУ ДЛЯ ТИТУЛУ „РЕДАКТОРА".

Титул редактора в новім чехословацькім пресовім законі буде правно хоронений як титул доктора чи інжиніра. Має це на думці унеможливити всяким темним осібнякам надуживання цього титулу в ошуканчих цілях.

УБИВ ДВОЄ ДІВЧАТ.

Підчас жнив в селі Ройсько, повіту Пйотрків, посперечався серед поля косар Конечний з двома дівчатами і так сильно побив їх, що обидві померли.

ДАВ ЗНАТИ ПРО СВОЮ СМЕРТЬ.

В цих днях помер у Парижі лікар еміґрант д-р Максимов, який від довгого часу занимався спіритизмом. Вправді за молодих літ був він великим противником спіритизму, але одна таємнича подія змінила його погляд на цю справу.

Раз д-р Максимов балакав багато на тему спіритизму з своїм приятелем, великим прихильником окультизму і спіритизму. Та через увесь час розмови д-р Максимов відносився з насмішкою до виводів свого приятеля. Виведений з рівноваги приятель заявив д-рови Максимову, що він переконає його приятель розпрощався зі дження. Він приобіцяв д-рови Максимову, що коли він скорше помре від д-ра Максимова, то якимсь очевидним способом сповістить його про свою смерть. Наприклад, коли висяча лямпа впаде зовсім без причини на стіл, тоді може бути певним, що в цій хвилі його приятель розпращався зі світом. Цю розмову вели оба приятелі в 1910 році. Від грудня цього року д-р Максимов не бачив більше свойого друга. По довшім часі він забув про нього та про цілу цю балачку.

По кількох літах д-р Максимов сидів враз з сестрою в своїй кімнаті. Нараз почули вони загадочний стукіт поблизько висячої лямпи. Цей стукіт повторявся пять днів. Шестого дня ввечір почув д-р Максимов, який сидів в їдальному покою, сильний стукіт у поблизькій кімнаті. Коли він прийшов подивитися, що властиво сталося, побачив на столі розбиту в кусники лямпу. При тому дріт та спідна частина лямпи не були ушкоджені, так, що в даному разі не можна було добачити властивої причини розбиття лямпи.

Передумуючи над цим випадком, д-р Максимов пригадав собі розмову з давним своїм приятелем. Найближчого дня довідався він, що його приятель помер цього дня і в цю годину, як стався цей загадочний випадок з його лямпою.

ДОВГ, ЗА ЯКИЙ ЗАБУЛИ.

Букарештенська преса коментує дуже живо сконстатування одного вищого урядника міністерства руху, на підставі якого Мадярщина винна румунським залізницям 10 міліярдів левів. Цей довг не був зліквідований ізза недбалости попереднього правительства.

СТРАШНА БУРЯ В НАДВОЛЖАНСЬКІЙ КРАЇНІ.

В надволжанській країні шаліла страшна буря. Цілий ряд сіл і домів цілковито знищений. Кільканацять осіб згинуло, а кілька пропало без вістки. Місцеві мешканці оповідають, що такої бурі не памятають навіть їхні батьки.

ФРАНЦІЯ ОРҐАНІЗУЄ ВОЗДУШНУ ПОЛІЦІЮ.

Французький уряд видав декрет про орґанізацію воздушної поліції. Завданням цеї поліції буде допильновувати, щоби летуни виконували обовязуючі приписи. Воздушна поліція матиме спеціяльні літаки. Сиґналом поліційного літака буде смуга чорного диму. Кожний літак, бачучи сиґнал з диму, повинен летіти за поліційним літаком і обовязаний є злетіти в цьому місци, яке йому вкаже поліція.

ПОЛОВИНА НАСЕЛЕННЯ НА ЦІЛОМУ СВІТІ ПЄ ЩОДЕННО ЧАЙ.

В бюлетені, який видала недавно американська чайна асоціяція, говориться, що кожного дня пє чай більше як біліон людей, або 50 проц. населення на цілому світі. В Европі найбільше чаю пють в Англії та в радянських републиках. Та далеко більше за Европу випивають чаю в Азії, цебто в Китаю, Індії та Японії. В Злучених Державах пє чай лише половина населення в той час, коли друга заступає його кавою.

11,000 ВЕСІЛЬ ДЕННО В ЕВРОПІ.

Урядова статистика стверджує, що в цілій Европі, з Совітським Союзом включно, відбувається біля 4 міліони весіль на протязі цілого року. Таким чином більш-менш 11,000 пар денно заключають подружжа в Европі.

ХОТІЛИ ПОБАЧИТИ СХІД СОНЦЯ, А ПОБАЧИЛИ СМЕРТЬ.

З Риму доносять, що на вулькані Етні сталася страшна катастрофа. Багато прогульковців прийшло на гору, щоби придивлятися рано сходови сонця. Нагло вдарила з кратеру полумінь і спалила 16 прогульковців на місці, а 2 тяжко попекла.

СВІТОВА ІНТЕРВЕНЦІЯ В СПРАВІ УБИВСТВ СВЯЩЕНИКІВ У РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ.

Французька преса занимається присудами священиків у совітській Росії. Правдоподібно наступить апель цілого світа проти убивств священиків у Росії. В апелі жадатиме французьке католицьке священство, яке візьме на себе ініціятиву до цього кроку, щоби всі правительства інтервеніювали в цій справі в совітськім правительстві.

НЕ БУДЕ СУХІТ?

Литовському лікареви, д-рови Капріуктісови, вдалося вилічити сухоти інекціями бензини, мішаної з якоюсь оливою. В короткому часі по інекціях переставали хорі кашляти і плювати, рівнож поліпшувався з кождим днем загальний стан їх здоровля.

ПОЛЬСЬКИЙ ЛЕТУН ПРИДЕРЖАНИЙ В НІМЕЧЧИНІ.

На німецьку територію заблукав польський летун. Його інтерновано враз з апаратом у Бреславі. Німецькі власти посуджують його, що він занимався шпигунством.

КОРОВА ПРИЧИНОЮ ЛЕТУНСЬКОЇ КАТАСТРОФИ.

До Станиславова прилетів зі Львова військовий літак, який пільотував кап. Лісовський. В часі причалювання на військовій летунській площі на Діброві корова, що паслася близько, знайшлася на дорозі апарату. Летун, хотячи виминути корову, влетів у рів, наслідком чого зломилося крило літака. Летуни легко сконтужені.

ДИВНИЙ ГОДИННИК.

Один індійський князь має годинник, який вказує в цей спосіб години, що кождої години складаються кілька костей до скелету, який бє стільки разів у давінок, скільки годин є. По вибиттю розпадається скелет і складається щойно за годину знову. Дотепер хотіло вже багато Англійців купити за всяку ціну цю рідкість, але магараджа відкинув усі просьби.

ЗДІБНИЙ ЧАРОДІЙ.

До одного господаря в Німеччині, Шірмера, прийшов якийсь осібняк, котрий заявив господарам, що матимуть вкоротці велику страту в худобі. Але він може це відвернути при помочи маґнету. Та ця дрібничка коштує 10 марок. По отриманню грошей зник чародій, але за 6 тижнів прийшов він до господині й сказав їй, що її чоловік мусить умерти, бо він дуже хорий. Щоби відвернути це нещастя, заплатила йому господиня 800 марок без відома чоловіка. За місяць зголосив чародій, що цим разом мусить умерти син. За відвернення цього нещастя отримав він 2,000 марок. Він вступив ще до стайні й вийшов звідти дуже неспокійний, бо одно телятко хоре й требаби його взяти з собою на лічення. Але теля забагло мами й тому прибіг чародій і сказав, що і корова захоріла й тому мусить він її взяти з собою. Тепер пізнали „деревляні шваби", що нещастя велике й дали чародієви корову. Якийсь час було на господарстві все здорове. Але ненадійно застукав чародій серед ночи у вікна господарів і розкричався, що вся худоба зачарована, він мусить її забрати з собою, а свині мусять також іти з ним. Не було ради. Господарі видали три корові, теля й троє свиней. На бажання чародія видали йому посвідку, що він купив худобу. Господарі мусіли присягнути, що стайня буде три дні замкнена й що ніхто не буде нічого знати. А тепер треба другого чародія, щоби причарував першого. Каже приповідка: Кого Бог хоче вкарати, тому розум відбере.

АРАБИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОВЕДЕННЯ АНҐЛІЙСЬКОГО КОМІСАРЯ

ВИСОКИЙ КОМІСАР ПАЛЕСТИНИ ВИДАВ ВІДОЗВУ ПРОТИ АРАБІВ. ПО ВСІЙ ПАЛЕСТИНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ЗБОРИ АРАБСЬКИХ КОМІТЕТІВ. НЕЗАДОВОЛЕННЯ СЕРЕД АРАБІВ ШИРИТЬСЯ ДАЛІ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 4 вересня. — Серед Арабів Палестини та серед инших магомедан шириться незадоволення й обурення проти виступу анґлійського високого комісаря в Палестині. Він у своїй відозві різко напав на Арабів, обвинувачуючи їх у погромах. Це викликає поширення заворушення не лише серед палестинських Арабів, але взагалі серед всіх магомедан, які бачать у виступі анґлійського комісаря кривду всьому магомеданському населенню. Серед магомедан росповсюднюються спеціяльні відозви, що закликають їх ставати до боротьби за права магомедан на їх власних землях.

Арабський виконавчий комітет післав рішучий протест проти виступу високого комісаря й домагається від нього рівного трактовання арабського як і иншого населення Палестини. Майже у всіх містах Палестини відбуваються в мечетах засідання арабських комітетів, які обвинувачують анґлійську владу в односторонности.

Зібрався спеціяльний виконавчий арабський комітет у складі 48 делеґатів зі всіх сторін Палестини, який радить над сучасними подіями в Палестині. Звертає на себе увагу те, що жаден член цього комітету не зявився до високого комісаря, іґноруючи його.

У Яфі підчас засідання в мечеті місцевого арабського комітету зібралися натовпи Арабів, які загрожували новими заворушеннями, але англійські моряки, узброєні в скорострілі, не допустили до виступу.

Англійський комісар говорить, що на загал у Палестині вже наступило заспокоєння, крім горішньої Галилеї, де анґлійські війська знову забили 14 Арабів, коли вони атакували місто Йесод, а також двох Арабів тяжко поранено біля кольонії Нішмар, коли вони нападали на кольонію.

Зі всіх сторін надходять арабські протести, в яких вони заявляють, що Жиди також убивали Арабів, стрічаючи їх поодинокими. Вони заявляють, що перші убивства дітей і жінок арабських були зроблені зі сторони Жидів. Виконавчий арабський комітет заявляє, що Араби лише відповідали на напади Жидів, але анґлійська влада пособляла Жидам, стріляючи в Арабів. Комітет вимагає всестороннього обслідування подій, але особами, які не знаходяться під впливом сіонізму.

МІТІНҐ СПІВЧУТТЯ.

МАГОМЕДАНЕ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ З ПРОТЕСТОМ ПРОТИ ПОСТУПОВАННЯ АНҐЛІЇ В ПАЛЕСТИНІ.

БОМБЕЙ (Індія), 4 вересня. — Магомедане-Індуси висловлюють своє співчуття й симпатії палестинським магомеданам. Вони скликали масове віче до бомбейської магомеданської катедри. З дому каліфату видано відозву, в якій підкреслено моральну єдність усіх магомедан і звертається увагу, що події в Палестині обходять усіх магомедан дуже близько, а тому магомедане мусять спільно обговорити кроки, які вони мають поробити в справі тих подій. Індуси-магомедане будуть шукати шляхів, якими вони моглиби примусити правительство Індії поробити відповідні кроки, разом з британським правительством, перед Ліґою Націй.

Взагалі магомедане будуть протестувати перед Ліґою Націй у справі палестинських подій, де Англійці виявили акцію, направлену виключно проти магомедан, а не проти Жидів, які також багато завинили в подіях.

ПЕРЕГОВОРИ ВЕДУТЬСЯ ДАЛІ.

КИТАЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОВОРИТЬ, ЩО В БЕРЛІНІ ПЕРЕГОВОРИ З БОЛЬШЕВИКАМИ ТРИВАЮТЬ ДАЛІ.

ШАНҐАЙ (Китай), 4 вересня. — Напівофіційна телеграфічна агенція Тачунґ повідомляє, що між Китаєм і Росією ведуться в Берліні дальші переговори в справі полагодження конфлікту ізза Східно-Китайської залізниці. Переговори ці знаходяться в такій стадії, що про них ще нічого певного не можна сказати.

Тимчасом большевики знову скупчили кінноту в районі стації Мачулі, а Китай проголосив там стан облоги, готуючись до нових нападів бальшевицького війська.

СПОДІВАНКИ МЕК ДОНАЛДА.

ГОВОРИТЬ, ЩО СКОРО ПРИЙДЕ ДО ЗАГАЛЬНОГО ОБЕЗЗБРОЄННЯ. ПАКТ КЕЛОҐА МУСИТЬ СТАТИ РЕАЛЬНИМ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 4 вересня. — Мек Доналд виголосив на засіданню Ліґи Націй велику промову, в якій надмінив, що між Анґлією та Америкою скоро прийде до порозуміння в справі морського обеззброєння, бо з 12 пактів того порозуміння лишилося лише три, по яким погодження може наступити кожного часу. На його думку це приведе до загального порозуміння в справі обеззброєння всіх народів.

Він буде домагатися, щоби пакт Келоґа знайшов реальну підтримку зі сторони Ліґи Націй і щоби став реальним чинником, а не лише шматком паперу.

Таксамо він звернув увагу на те, що для забезпечення світового спокою держави Заходу Европи мусять визнати відродження націй на Сході.

ЦЕПЕЛІН НАД ФРАНЦІЄЮ.

ПАРИЖ (Франція), 4 вересня. — На своїй дорозі з Америки „Ґраф Цепелін" летить тепер над Францією. Він долетів до неї біля Бордо. Сильний стрічний вітер затримує скорість лету повітроплава, котрий летить на великій височині. Сьогодня ранком йому залишилося пролетіти до Фрідріхсгафена яких 400 до 500 миль.

В дорозі цепелін витримав бурю з громовицею. Все на ньому гаразд.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН КРОК ВПЕРЕД.

Після нещасливого Версальського мира всім стало ясно, що Европа по формальному закінченню війни не вийшла на шлях мирного й нормального свого розвитку. Версальський мир був миром, подиктованим переможцями мілітарно переможеному противникови, але не розбитому й не знищеному національно й державно. Гуркіт гармат умовк, а на зміну їм прийшла нова боротьба переможеного за права жити як рівний з рівними, вільний з вільними. В тяжкій упертій праці й у боротьбі Німеччина відбудовувала себе крок за кроком у свойому внутрішньому політичному та економічному життю й з неменшою упертістю та послідовністю вона старалася й на полі міжнародньому здобути відповідне свойому значінню місце як світової великої держави.

У наслідок десятьлітньої організованої праці німецького народу і його правительства Німеччина поволі, але рішучо рухалася вперед до поставленої мети. Ціла низка внутрішніх політичних та економічних реформ і невпинна праця привели до внутрішнього відродження і відживлення Німеччини. Уперта й послідовна боротьба за свої права й полекшення страшного тягару, який на Німеччину наложив Версальський мировий трактат, привели до того, що драконські пакти того трактату падали один за другим. Правда, ніколи не говорилося, що Версальський мировий договір зміняють, а просто він на час забувався й укладався новий додатковий договір, який робив полекші для Німеччини. Так прийшло в справі полекшення репарацій до репараційного пляну Доса, потім прийшло поліпшення політичного міжнародного стану Німеччини шляхом утворення Льокарнського договору. Ще раніше Німеччина стала членом Ліги Націй і навіть членом її президії, як велика держава, нарівні з бувшими державами антанти, творцями Ліги, що лише собі зпочатку забезпечували право бути постійними членами президії Ліги Націй. Крім того було пороблено багато ще йнших додаткових менших договорів, які все вище підносили Німеччину й нарешті поставили її на рівні з державами переможцями.

Тепер прийшло до останнього, найважнішого договору репараційного, по пляну Йонга. Цим договором не лише значно зменшено репарації, які Німеччина мусить платити бувшим державам антанти, але й визначено скоре звільнення німецьких земель від антантського війська. Цим новим договором остаточно забуто Версальський мировий трактат — це найбільше зло, яке полишила по собі війна. Европа починає нову еру свого відродження та співжиття її великих держав.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ЗАЙМАНЩИНОЮ.

(Оригінальна допись зі Львова).

(Продовження)

Радикальна партія.

Другою по черзі найчисленнішою партією на західних українських землях являється **Українська Соціялістично-Радикальна Партія.** Так, як Трудова Партія, так теж і вона перебула певну еволюцію внутрі, пережила більше кріз і перевела реорганізацію. Українська Соціялістична-Радикальна Партія повстала 14 лютого 1926 зі злуки Радикальної Партії Галичини і краєвого комітету Української Партії Соціялістів-революціонерів на Волині, при чому основою організації лишилась радикальна партія. Як впливом і скількістю членів Радикальна Партія належить теж до найстарших партій в Східній Галичині. В часі упадку Австрії стала вона на самостійницькій плятформі і йшла разом з Трудовою Партією в Національній Раді. Ослаблення партії наступило в часі польської окупації Галичини. З неї виступили її колишні лідери, як д-р Северин Данилович, Михайло Яцків, що перейшли до хрунівського, так званого хліборобського табору, а опісля створили партію Український Народний Союз, з місцем осідку в Станиславові.

По нещаснім вирішенні ради амбасадорів Радикальна Партія поставилась неґативно проти автономічних тенденцій Трудової Партії. На Зїзді в квітні 1923 року винесла партія між иншими слідуючі резолюції:

> Зїзд української радикальної партії стверджує, що рішення ради амбасадорів не змусить української нації до згоди на поневолення Східної Галичини. Зїзд вважає, що осягнення повної соціяльної свободи українського народа є неможливим без осягнення цілковитої національної самостійности. Зїзд стверджує, що український нарід буде боротись проти всіх сусідів, що розчетвертували його територію.
>
> Зїзд уважає за конечність створити спільний фронт всіх українських соціялістичних партій, що стремлять до повної державної самостійности українського народу в боротьбі проти національного, соціяльного і культурного ярма.

Своє становисько до Совітів прецизує партія в слідуючій резолюції:

> Політика московської большевицької партії на Україні ставить українських селян та робітників на Україні в положення кольоніяльних робітників. Та кольоніяльна політика виявляється в тім, що:
>
> 1. формальна незалежність української републики зістала скасована в 1922 році, а Україну влучено як федеративну частину під політичну та економічну владу Москви.
>
> 2. що в українській републиці не мають ніяких прав ані українські робітники. ані селяне. а зате панує там всевладно й неподільно большевицька партія при помочі терору.

Обєднання Української Радикальної Партії і Партії Українських Соціял-революціонерів з Волині наступило 14 лютого 1926 року. Тоді теж партія приняла назву Української Соціялістично-Радикальної Партії. Зїзд партії відбувся 20 грудня 1926 року, затвердив програму партії і намітив політичні резолюції.

> 1. Українська Соціялістично-Радикальна Партія бореться за здійснення слідуючих засад:
>
> 1. Утворення Самостійної Української Трудової Републики й перехід усеї повноти влади до рук працюючого люду.
>
> 2. Зєдинення в цій Самостійній Українській Трудовій Републиці всіх українських земель, перехід влади до рук працюючого народу й представників, вибраних загальним, рівним, безпосереднім і пропорціональним голосованням.

Згідно з тою політичною плятформою заявив посол Ладика на засіданні польского сойму дня 30 марта 1928 року слідуюче:

> Укарїнський трудовий працюючий нарід вважає, що теперішня перевага імперіялізму й поділ українських земель між Польщу, Москву, Румунію і Чехословаччину є тільки тимчасовим. Український трудовий нарід не признавав і не признає тих так званих правних підстав цього поділу українських земель, що містяться в трактатах версальськім сан-жерменськім, рижськім або парижськім. Ці трактати заключені проти волі українського народа й стоять в суперечности до загального, признаного в культурному світі права самоозначення народів. Український нарід стремить до створення Єдиної Суверенної Української Соціялістичної Републики.

Зїзд партії, що відбувся в лютім цього року, виніс цілий ряд політичних, економічних то орґанізаційних резолюцій. з яких тільки орґанізаційні й економічні були поміщені в орґані партії „Громадський Голос". Політичні резолюції не були поміщені. В інтервю, яке дав ґенеральний секретар партії, д-р Стахів, представникові польської пресової аґенції, виходить, що партія задержала ту саму плятформу, яку ухвалила на давніщих зїздах. У закордонні акції партія не анґажується, обмежується виключно до акції в краю; був тільки один случай закордонної акції, а саме на послідний зїзд II інтернаціоналу в Брукселі вислала партія своїх делеґатів.

Порівнуючи всі декларації Унда з деклараціями Соціял-Радикальної Партії, бачимо, що вони мають ту саму одну основу, а саме, що вони опираються на одній і тійже самій соборницькій самостійницькій плятформі. Відповідно до характеру обох тих політичних уґруповань, перша стоїть на загально-національному становищі, згадуючи про Соборну Самостійну Українську Державу, друга домагається створення Української Соціялістичної Републики з переходом усеї повноти влади в руки трудового люду, підчеркуючи свій клясовий характер. Обі партії стоять в неґативному відношенні до теперішнього большевицького ладу на Україні, як теж і неґативно до д-ра Евгена Петрушевича.

Соціял-Радикальна Партія має в польському соймі 8 членів, а в сенаті одного. На лісту партії впало 268 тис. голосів — Не згадую тут д-ра К. Трильовського, що по приїзді з еміґрації не погодився з проводом радикальної партії, думав заложити свою ґрупу і станути до виборів, в послідним часі однак зовсім замовк.

Сельроб.

Ідеольоґічно зближеною до Соціялістично-Радикальної Партії являється Сельроб-правиця на Волині. Не від речі буде коротко перейти ґенезу повстання та розвою тої партії. Сельроб-правиця є властиво наслідником української партії, що створилась около послів вибраних в 1922 році і приняла назву Український Селянський Союз. Частина тих послів з Українського Селянського Союза з основою партії получилась з неомосквофілами Вальницького, так званою партією Волі Народа й створила партію Сельроб, значить Селянсько-Робітниче Обєднання

Єдність і братерство волинського Селянського Союза з партією Вальницького не тревали довго, бо вже на конституючих зборах у Львові в 1926 році показались певні засадничі ріжниці, які були вже причиною, що деякі провідники Селянського Союза не вступили в партію. Обі ґрупи створили злуку, заступаючу свої особисті інтереси. Воля Народа думала через спілку з Селянським Союзом захопити вплив на Волині і тим зрости в силу. Зновуж Селянський Союз думав то само зробити на галицьких землях. Остаточним вислідом одні й другі завелись. До цього долучилось і це, що воленародівці Вальницького попадали щораз то більше під вплив комунізму, тоді як Сельзоюз на підставі досвідів, пороблених з комунізмом на Волині, не надто спішився йти під необмежену команду Москви. Також розлам в Комуністичній Партії Західної України на правовірних і на комуністів-націоналістів (шумскістів) не лишився тут без наслідків. Волинські сельробівці підпали під вплив комуністів націоналістів, а галицькі з Вальницьким на чолі під вплив урядового комунізму. В вересні 1927 року наступив остаточний розлам в Сельробі на Сельроб лівицю і правицю. Спроби порозуміння, пороблені головно в передвиборчім часі, значить в падолисті і грудні 1927 року, не довели до бажаного успіху. Обі ґрупи творять осібні партії й до нині. Не від речі буде згадати, що посередництво в наладнанні згоди між обома ґрупами перебрала на себе польська ребрала на себе польська партія соціялістична лівиця (комунізуючі польські соціялісти).

Сельроб-правиця має в польському соймі 4 послів.

На зїзді 24/5, 1928 року наступило переорґанізовання Сельроба-лівиці й ґрупи так званої Селянської Єдности в нову партію, так звану Сельроб Єдність, що стала на становищі рішучого поборювання націоналістичних ухилів в комуністичній партії Західної України й попирання без застереження політики Комінтерну. Тим самим стала Комуністичною Партією, маючи на зовні тільки леґальну некомуністичну назву, щоб мати тільки можність леґально працювати в Польщі. Напрям партії виявився кілька разів у промовах Вальницького в польському соймі, в яких він без застереження заступає лінію Польської Комуністичної Партії. Роботу в партії роблять, як теж рішаючими особами являються два посли, посол Вальницький і посол Хам. Цього першого сойм видав прокураторським властям за протидержавну демонстрацію підчас комуністичного процесу у Вильні.

Сельроб правиця тратить на Волині щораз то більше значіння й в послідних часах поновила переговори з українською соціял-радикальною партією в цїли обєднання. На разі до такого обєднання не прийшло.

Історія Сельробу на Волині, як теж і инших партій, показує, що волинська територія є все ще експеріментом для всяких політичних уґруповань, які повстають на те, щоб по двох-трох місяцях істнування зникнути з лиця землі, та що тут грає ролю несвідомість маси, а тільки амбіції провідників та фінансові средства, якими всі політичні провідники тут мусять послугуватись. Найліпшим доказом цього було, що на Волині й на Поліссі в часі виборів творились такі ґрупи, як Український Громадський Комітет на Поліссі, Український Народний Комітет на Волині, Комітет Українських Інтересів, Польсько-Українська Єдність Хлопів і Робітників, Українська Народнягосподарча Ліста, та Українська Національна Ліста.

(Конець буде).

В. Кедровський.

1919 РІК

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.

(61)

Штаб Дієвої Армії вже 5. червня устаткувався на короткий час у Волочиськах. Запорожська Січ почала розвивати наступ у напрямку на Фельштин та на Ярмолинці. На Ярмолинціж вів наступ зі своєю ґрупою полковник Шандрук, а нижче по Збручу О. Удовиченко наступав на Камянець Подільський. На північ у наших руках була територія від бувшого австрійського кордону до Вишнівця, Ямполя, майже до Заславу й до ріки Случа на сході. Січові Стрільці почали концентруватися для удару на Старий Константинів, а Запорожський корпус готуватися до боїв за Проскурів. Ми вже знали, що в районі Проскурова большевики концентрують сильний інтернаціональний полк, вбільшости зложений з Мадярів, а також значну скількість панцирних потягів у більшости з латиськими та китайськими залогами. Отож тут большевики збирали для рішучого удару проти нас все найліпше, що вони мали.

* * *

Як тільки стала можливість скомунікуватися з нашими бойовими частинами, я негайно виїхав до них на фронт. Сильним автом по тяжкій ґрунтовій дорозі виїхав я й міністер постачання Шрамченко з Волочиськ у напрямі на Миколаїв, Купель і т. д. В дорозі ми стрічали багато наших селян, які з радістю говорили про поворот української армії й позбавлення їх від большевицької окупації. В кожному випадкові селяне старалися нам пособити й всіма засобами догодити, хоч не знали, хто ми є. Для них було досить того, що ми „наші" й від „нашого правительства". Большевики вже навчили українських селян розуміти, де „наше" й „наші", а де „їхнє" та „їхні", себ то большевики. Дорогою ціною давалася національна свідомість нашому селянинові.

Вже при цій поїздці довелося в деяких селах та місточках призначати нову владу, покликаючи на становище функціонарів тих, що були при Центральній Раді, або тих, кого самі селяне пропонували. Селяне розповідали про большевицькі гаразди й коли не зі злобою згадували большевиків, то у всякому разі іронічно ставилися до „пролетайлівської" влади. Видно було, що наш нарід уже пережив часи ідеалізування большевиків та на ділі переконався, чого варті всі їх обіцянки. А треба сказати, що цей кут Волині ніколи не визначався своєю національною свідомістю.

На кождому кільометрі нашої дороги стрічалися ознаки важких і упертих боїв. В болоті валялися трупи забитих, або померших від ран та недуг. Траплялися розбиті вози, гармати, вбиті коні й т. п. Словом, видно було, що перемога української армії коштувала дорого обом сторонам. Жовніри й старшини, яких ми стрічали, були страшенно вимучені, обдерті, але їх енерґійні й часто глибоко, глибоко запавші очі, як у людини перенісшої тяжку недугу, горіли вогнем мужности та запалу. Чулося, що наша армія вже пережила кризу, пережила депресію й хоч обдерта, майже безбройна й боса, готова на великий подвиг, готова на геройство й нестриманий чин.

Ніхто не нарікав. Кожен знав тяжкий матеріяльний стан армії й ніхто не шукав виновних минулих наших невдач. Отже перехід на новий терен, нові перемоги відновили дух наших бойців-лицарів. Кожен з них знав своє щастя й свою недолю. Доба деморалізації, розкладу й недовіря вже минула й колиб тепер дати в руки нашої армії ті запаси майна та военних припасів, які вона посідала в початку того року, то не знайшлосяб сили, яка її перемоглаб. Кілька днів я проїздив на звільнених від большевиків теренах та побував у ріжних частинах нашої армії. Скрізь бачив одне й теж. Бачив задоволення населення, що нарешті воно позбавилося непевности й большевицького грабіжництва та терору, а серед армії піднесення й відродження та готовість до нових боїв, готовість до нових жертв.

Лише страшною й нерозрішимою проблемою для нас було постачання для армії харчів, одежі, а саме головне зброї й бойових припасів та ще раз зброї й бойових припасів, а також ліків. Таксамо й санітарний стан армії погіршувався й тиф косив сотками, а пізніше тисячками наших героїв. Цього ми не могли переборти, не могли дістати постачання для армії, а тому програли війну обидві українські армії: галицька та придніпрянська. Перейшовши на Придніпрянську Україну, ми хоч і вийшли з волинських лісів та болот на ліпші терени, але тут утворилася така тяжка ситуація, яку правдиво охрестили чотирокутником смерти.

Українські армії не лише були оточені зі всіх сторін ворогами, але й бльоковані всією антантою. Мало того, що европейські держави-переможці й Америка бльокували Україну, вони ще постачали бойовими припасами та иншим заосмотренням ворожі нам армії. Вони навіть давали їм своїх людей, офіцирів, інструкторів й тисячами жовнірів, як це було в Галерській армії, в якій кілька тисяч американських жовнірів-Поляків билися проти Галицької армії. Таксамо союзники постачали армії Денікіна, яка пізніше вела війну з українською армією, а большевики мали у свойому посіданню кольосальні запаси большевицького майна, яке було порозкидане на теренах бувшої Росії та лишилося з часів Великої Війни. Прорвати бльокаду нам не пощастило, бо цьому на перешкоді стояла Польща, яку за вуха тягнула антанта до створення своєї імперіялістичної держави.

Ніхто з нас не може забувати й на хвилину, що коли Україна програла війну за свою державність, то в цьому найбільша вина спадає на Польщу, котра в злодійський спосіб напала на українські землі, вирвала зпід ніг української Придніпрянської армії всяку можливість успішної боротьби проти Росії, а також вела шалену аґітацію на міжнароднім полі проти української державности взагалі та проти української визвольної боротьби й армії зокрема. Поляки були в очах антанти тими експертами, яких слово рішало напрям політики союзників на Сході Европи.

Тому не большевики були головним чинником того, що Україна не стала самостійною державою, але Поляки, які все зробили, щоби не допустити Україну до створення своєї держави. Вони в очах переможців союзників і всього світа представили Українців як бандитів, що не мають жадних політично-державних аспірацій, але воюють лише для бунту. Цьому допомагали старапно всі ті „Українці-інформатори", що за кордоном вели боротьбу з урядом УНР. Без польського нападу на українські землі московські большевики не змоглиб перемогти української армії, як вони не змогли перемогти инших національних армій. В нищенню зародків української державности Поляки й большевики були й є увесь час вірними союзниками. Ріжними методами й під ріжними кличами вони ведуть імперіялістичну політику Варшави й Москви.

БОРОТЬБА ЗА ПРОСКУРІВ.

Большевицький контр-наступ. — У Проскурові. — Паніка у большевиків. — Козачий гумор. — „Хоробрий" член Директорії. — Балбачан. — За аполітичність армії. — „Слобідський кіш". — У Божка в Січі. — Страшні санітарні відносини. — Волинська група.

Після того, як 3—4 червня наші частини перейшли через Збруч, а другі захопили залізницю Чорний Острів—Проскурів, большевики повели страшний контр-наступ проти нашої армії, стараючись усіма силами її знищити. Найбільше большевики насідали зі сторони Проскурова та на ліве крило нашої армії, стараючись обійти її найсильнішими й найліпшими своїми частинами, як нпр. Таращанською бриґадою, що вважалася в большевиків українською частиною, бо була в часи гетьмана сформована з повстанців Таращанського повіту. Ті повстанці, після невдалого повстання в літі 1918 року, втікли на большевицький терен зпід гетьмансько-большевицької окупації.

(Дальше буде).

ЗМІНА АДРЕСИ.

Повідомляється, що письменниця **Ольга Кобилянська** змінила своє мешкання зі str. Eus. Popovici 24 A на str. Odobescu (вул. Др. Фехнера) 3 і проситься всю кореспонденцію адресувати на нову адресу.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно. в місті Нюарк, Н. Дж.

(42).

Пар. 39-тий статутова комісія пропонує змінити, щоб звучав:

Пар. 39. По справозданню верифікаційної комісії і одобренню делегатів, Конвенція вибирає пятьох делегатів, котрі будуть становити комісію зажалень і просьб, обовязком їх буде вислухати усі апеляції і предложити їх до порішення Конвенції. **Кожна просьба о запомогу має бути на урядовій формі з головного офісу Союза і потверджена урядом відділу і печаткою. Така просьба має бути вислана до головного уряду що найменше 14 днів до роспочаття Конвенції, в противнім случаю така просьба не буде предложена на Конвенції.**

На поставлене Іваном Барнасем, дел. від. 223, внесення, поперте Йосифом Мулярчуком, дел. від. 130, ухвалено приняти пропоновану зміну без дискусії.

Пар. 98-мий поправлено згідно з опінією статутової комісії, щоби звучав як слідує:

Пар. 98. (додаток). Гроші, зльоковані гол. касієром в однім банку, не можуть перевисшати суми 40 тисяч, **з виїмком фонду посмертного чекового конта, котрий є неограничений.**

Над параграфом 115-тим вивязалась дискусія в напрямі, щоби змінити слово інспектори на організатори. Роман Слободян пояснив, що сей параграф так уложений зі згляду на нові роди обезпечення і коли нові роди обезпечення розростуться, то уряд буде мусів назначувати інспекторів. По сім поясненню на поставлене і поперте внесення ухвалено параграфу 115 не зміняти.

З ініціятиви делегатів вивязалась дискусія над параграфом 167 в напрямі, чи не булоб лпше, щоби Союз виплачував повну належну суму запомоги членови, окалічілому на обі руки, ноги, чи очи. По поясненню гол. фін. секр. Р. Слободяна, що в тих випадках поводилось більше жаданнєм і обставинами члена, на поставлене Яковом Красновським, дел. від. 65, внесення, поперте Конст. Пілатом, дел. від. 234, ухвалено параграфу 167 не зміняти.

Роман Слободян, гол. фін. секретар, пропонує, щоби перервати звіт стат. комісії, а приступити до ухвалення платень делегатів, комісій і президії, бо конвенція мусить скінчитися пополудни, а йому треба приготовити гроші на виплату перед полуднем, заки банки замкнуть.

Предсідатель конвенції О. Ревюк заряджує ухвалення діет.

Внесення Юрка Небора, дел. від. 165, поперте Василем Рибаковським, дел. від. 56, щоб делегатам, котрі їхали більше як 10 годин, признати кошти пульмана, відкинено 131 голосом проти 126.

Йосиф Вацлавський, дел. від. 170, ставить пропозицію, щоби делегатам ухвалити по 12 дол. денної дієти.

(Тут президія була змушена уділити дел. від. 221, Мартинови Барабашеви, нагани за діточі вискази підчас дискусії).

На внесення Семена Кучми, дел. від. 117, поперте Мик. Попадюком, дел. від. 332, ухвалено дієту делегатам по 10 дол. денно, предсідателеви конвенції і конвенційним секретарям повдійно, а заступникам конв. предсідателя та комісіям за час їх праці підчас конвенції по півтора разу.

На поставлене Василем Кузівим, дел. від. 371, внесення, підперте Іл. Вавришином, ухвалено виплатити нюарським поводаторам за неділю перед конвенцією одноднєвну дієву в сумі 120 долярів.

Олена Придун, дел. від. 262, просить проголосити, що вона знайшла гроші в сумі 50 дол. і що віддала згубившій їх Катерині Діли дня 18. мая 1929.

Відтак приступлено до дальшого звіту статутової комісії.

Пар. 184-тий статутова комісія пропонує змінити, щоб звучав:

Пар. 184. Якихнебудь шість, або більше, українських або інших славянських осіб, при добрім фізичнім здоровлю, неперевисшаючих 55 років життя, а як женщини, то неперевисшаючих 50 років життя, **можуть за згодою голов. екзекутивного комітету отворити підвладний відділ, якого назву має потвердити гол. екзекутивний комітет. Тоді головний предсідатель із гол. рек. секретарем видадуть тому відділови чартер, яким потверджується його приняття до Союза.**

На поставлене Мих. Колодієм, дел. від. 108, внесення, поперте Іваном Приступою, дел. від. 253, ухвалено приняти зміну пар. 184 без дискусії.

Пар. 185-тий статутова комісія пропонує змінити, як слідує:

Пар. 185. Новий відділ не може бути заложений, коли має менше як 6 членів, **а не буде вповні правосильним до вибору власного делегата, доки не буде мати у відділі що найменше 25 членів.**

На поставлене о. Григорієм Климовичем, дел. від. 329, внесення, поперте Мик. Задерецьким, дел. від. 334, ухвалено приняти зміну пар. 185 без дискусії.

Пар. 230-тий статутова комісія пропонує змінити так:

Пар. 230. Коли член подасть у своїй аплікації фальшиво свій вік, **а це буде доказане аж по смерти члена, гол. екзекутивний комітет має право відтягнути з його посмертного таку суму, яку той член після його правильного віку повинен був заплатити до каси Союза, а решту виплатити його спадкоємцям.**

На поставлене внесення Петром Остапчуком, дел. від. 142, поперте Мих. Косоноцьким, дел. від. 270, ухвалено приняти зміну пар. 230 без дискусії.

По дискусії, яка вивязалась з ініціятиви делегатів над параграфом 316, ухвалено на поставлене і поперте внесення сего параграфу не зміняти.

Пар. 332-гий статутова комісія пропонує змінити, як слідує:

Пар. 332. Відділ У. Н. Союза має складатися з не менше **як 6 членів,** маючих потрібні кваліфікації вибору на уряд. Жадна особа не може бути принята в члени котрогонебудь відділу, коли вже не є, або рівночасно не вступить в члени У. Н. Союза.

Над зміною сего параграфу забирали голос делегати отсих відділів: 142, 76, 253, 275, 196.

На поставлене Онуфрієм Шабатурою, дел. від. 385, внесення, поперте Андрієм Дячиком, дел. від. 54, ухвалено приняти пропоновану зміну параграфу 332.

По короткій дискусії над 7-ю точкою параграфу 346, ухвалено сю точку оставити, як була попередно.

Пар. 426-тий статутова комісія пропонує доповнити, щоб звучав як слідує:

Пар. 426. Кожний урядник, усунений зі свого уряду із причин, поданих у пар. 424, не буде після того управнений до вибору на якийнебудь уряд **через протяг трох літ.**

На поставлене Григ. Сайкевичем, дел. від. 86, внесення, поперте Катериною Дорош, дел. від. 312, ухвалено приняти доповнення пар. 426 без дискусії.

Петро Остапчук, дел. від. 142, поставив внесення, а Іван Лисак, дел. від. 76, підпер, щоби закінчити дискусії над статутом — принято.

На внесення Івана Сокирки, дел. від. 8, поперте Григ. Сайкевичем, дел. від. 86, ухвалено, що висота бондів і платня Гол. Уряду має бути та сама, що і в попередній каденції.

(Дальше буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється вас, що місячний мітінґ Тов. Князя Данила відбудеться в суботу, 7. вересня, в год. 5-ій пополудни, в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься, щоби всі члени явились на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — Теодор Черевка, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в суботу, 7. вересня, в годині 7.30 вечером, під ч. 435 Мейн ул. Проситься членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член підлягає карі. — В. Матвіяс, предс.; М. Сас, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 8. вересня, в годині 2-ій пополудни. Проситься усіх членів прибути і вирівнати свої довги; котрі члени не вирівнають, будуть суспендовані. — Л. Демчук, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 93, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 8. вересня, точно в годині 10-ій рано. Не явившийся член заплатить кару згідно з приписами Товариства. — Павло Моторний, предс.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НОВА МУЗИЧНА КНИЖКА.

У розпродажі появилася у нас нова й небувала своєю вартістю музична книжка: „Українські народні пісні" на пяно; автором її є **Василь Барвінський,** наш славний композитор, якого твори звісні у цілому світі. В тій книжці є 38 пісень з підписаними словами. Вони обхоплюють цілу Україну й являються найкращим вибором із нашої народньої пісенної творчости. Там є пісні: історичні, козацькі думи, колядки, хрестильні, весільні, похоронні, веснянки, обжинкові, діточі й побутові. Це небуденна поява й тому, певно, не тільки наша іміґрація, але й Рідний Край щиро повитає працю нашого композитора та прийме її собі на радість і на славу.

Цей альбом є найкращим дарунком для нас, а чужинець, як дістане його в руки, то тільки набере ще більшої пошани до нас.

Книгу видано в Ню Йорку з рамени Української Музичної Накладні. Треба звернути увагу, що у цей збірник увійшло богато пісень, які не були ніким і ніколи у нас опрацьовані. — Хто хоче пізнати богацтво нашої народної пісні, хто хоче любуватися красою нашої народної мельодики і глибоким змістом нашої пісні, той певно подбає дістати цю книжку для себе, для своїх дітей і для своїх знайомих.

Громадянин.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЛУДЛОВ, МАСС.

Народня праця знову оживає.

По двомісячній перерві лудловська громада, а зглядно тов. ім. І. Франка, від. 253 УНС, в котрім гуртуються всі свідоміші місцеві Українці, береться знову до роботи. Справді й через тих два місяці відбувалися пікніки, з яких чистий дохід ішов на Рідну Школу та на инші народні цілі. З початком вересня робота в нашій громаді піде знову повним темпом.

У вівторок, 3-го вересня, починаєтся українська Діточа Школа, яка утримується заходами тов. ім. І. Франка. Вписи до школи вже почалися. Дотепер вписалося 55 дітей. Дальше можна вписувати дітей у місцевого вчителя. Зазначується, що після 15-го вересня жадних дітей до школи не приймеється. Крім школи орґанізуеться театрально-співацький гурток, який підготовляє ряд театральних вистав і концертів.

В четвер, 26-го вересня, відбудуться збори театрального гуртка, де обговориться першу театральну виставу, що відбудеться десь коло 12-го жовтня, а також програму концерту 1. листопада. Всіх Українців, що хочуть посилати своїх дітей до школи, проситься вписати їх найдальше до 15-го вересня. Хто хоче працювати в театрально-співацькім гуртку, нехай приходить на сходини того гуртка, що відбуватимуться кождого четверга в церковній гали. Українська діточа школа й театрально-співацький гурток поведуть свою роботу під управою місцевого учителя В. Петрусика.

Всі свідомі Українці з Лудлов і околиці повинні охочо взятися до праці та доказати, що наша громада, хоч мала числом, то сильна духом і здібна повести працю у всіх ділянках громадського життя

Покладаючись на національну свідомість місцевих і околичних Українців, беремося до наміченої праці з вірою в її успішні висліди.

За уряд тов. ім. І. Франка:
П. Пилипів, секретар.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Жертва на пластунів.

Вислано через Обеднання 4 доляри на висилку пластунів до Анґлії. Жертву зложили: Анна Зборівська та Йосифа Домарецька по 2 доляри.

МОНЕСЕН, ПА.

Збірка на інвалідів.

о. Петро Дмитрик переслав через Обеднання 10 долярів зібрані ним на інвалідів. У церкви на панахиді зібрано 5 долярів 45 центів. Крім того жертви зложили: І. Котис 2 дол., О. Паращак і Д. Бойко по 50 ц., І. Адамів 20 цнт. і о. П. Дмитрик доложив до 10 долярів 45 центів.

---o---

АМСТЕРДАМ, Н. И.

Жертва на старокраєві справи.

Від церковної громади св. о. Миколая в Амстердамі, Н. И., вислано до Обеднання на старокраєві справи 2 дол. 90 центів жертви.

---o---

НЮ ЙОРК, Н. И.

На пресовий фонд „Сурми".

Громадянин Л. Посацький вислав через Обеднання 5 долярів на пресовий фонд „Сурми".

---o---

СПРІНҐ ҐАРДЕН, КАЛІФ.

Жертва на інвалідів.

Громадянин Микола Саміла переслав через Обеднання 15 долярів своєї жертви на інвалідів у Львові.

---o---

ГАРТФОРД, КОНН.

З пікніку на Рідну Школу.

Братство св. Івана Хрестителя, від. 277 У. Н. Союза, устроїло пікнік 28 липня с. р. При кінці пікніку член згаданого відділу, Олексій Йордан, промовив до присутних пару слів. Пояснивши значіння Рідної Школи, а так само й матеріяльне її положення, він закликав до жертв на Рідну Школу. На жаль, видно, що не всі розуміють значіння Рідної Школи, бо збірка випала не так, як можна було сподіватися. Свідомі громадяне зложили дрібними датками 7 долярів. Гроші вислано через Обеднання.

Павло Курко.

Високий магістрат. Фридриха II., пруського короля, просила управа якогось містечка в Бранденбурґії, щоби визначив кару якомусь чоловікові, що хулив Бога, короля та славний магістрат. Король написав рішення на просьбі: „Що той чоловік хулив Бога, доказує, що Його не знає. Що ображив мене, це йому прощається; одначе за те, що образив славний магістрат, за це має бути покараний безпримірною карою: хай його пішлють на пів години у тюрму в Шпандаві. Кошти відтранспортування до тюрми та назад у його рідну місцевість має понести славний магістрат".

ОДА ДО ПІСНІ.

ПІСНЕ! Величня, рідна Пісне!
В Тобі є все: І древня наша слава,
Володимира хист, і мудрість Ярослава,
І наших прабатьків ворогування злісне.
І Богдана розвага,
І Богуна відвага.
І Дорошенка ум, і хитрощі Мазепи,
І гомін гір,
І блиски зір,
І шум лісів, і розговори степу.
І матерня любов, і чар палкий кохання,
За свободою жаль і мрії про свободу,
І весь наш біль, всі наші сподівання.
Ти, зеркало душі Країни та Народу,
Устами матері у пісню колискову
Вливаєш Ти любов до племени, до краю.
І донесе дитя Твою таємну мову
І донесе враження незатерті
Аж до самої смерті.
Хочби забув хто мову та звичаї,
Хочби на вік припав чужою плісню,
Хочби вже душу й ум чужа земля забрала,
Як вчує де Тебе — журливу пісню,
Скаже: — Матуся так співала!
Ти мов лицар стоїш все на сторожі
Твоїх дітий!
Ти вибранцям під ноги стелиш рожі!
Твій звук святий
Наказує хитких, мов заповіді божі.
Твоїх таємних, рідних, любих чарів
Не видержать серця й запеклих яничарів.
В турецьких пивницях, у зимному Сибірі,
Потіхою була невільникам страждущим.
Облекшувала жаль, піддержувала в вірі.
І муки їх за край нащадкам Ти грядущим
Передала, щоб ті учились на примірі,
Як рідний край і як народ кохати,
Як задля них і жити й умірати.
Ти лицарям сталила серце в груді
На бій кервавий.
Ти їх вела крізь смерть, пожар і труди
До лаврів слави.
Розрадою була в годинах суму,
Підоймою — в часи зневіри та розпуки,
Щоб їх самих потім заклясти в думу,
А діла їхні в теорбана звуки.
Ти не дала наїздникові злому
Святих ідей.
Провідником була народові сліпому,
Як той Мойсей
І довела до тих часів,
Аж він прозрів наново
І до історії віків
Своє докинув слово.
Пісне! Величня, рідна пісне!
Розправ свої високолетні крила
В великий день!
Без Тебе серце в грудях трісне.
З Тобою викрешемо з серця, як з кресила,
Святий огень.
І підемо, через побіду в полі,
Обмиті з крови й ран, на зустріч волі.

Роман Купчинський.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОҐ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ РІЖНОГО ЗМІСТУ.

ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

БАНКИТИР УМЕР
на три дії
комедія з сільського життя
Ціна 35 центів.
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

DO YOU KNOW WHY --- A Lot Of People (Not Explorers) Have Discovered Things? INTERNATIONAL CARTOON CO N. Y. 37? Drawn for this paper By Fisher

